

PAŃSTWOWA JEDNOSTKA ORGANIZACYJNA
„POLSKIE RADIO I TELEWIZJA”
OŚRODEK BADANIA OPINII PUBLICZNEJ

00-950 Warszawa, skr. pocztowa 46, tel. 47 87 91, 47 87 92

Nr 35/455

październik 1987 r.

Egz. nr.

Komunikat z badań

OPINIE O REFERENDUM

W dniach 26-27 października 1987 r. OBOP przeprowadził na reprezentatywnej próbie ogółu dorosłej ludności Polski sondaż społecznych opinii i postaw dotyczących mającego się odbyć referendum w sprawie dalszego reformowania gospodarki i państwa. Sondaż ten przeprowadzono w trzy dni po uchwaleniu przez Sejm treści pytań referendum.

Wyniki ostatniego sondażu prezentujemy w porównaniu - w przypadku dwóch pytań - z wynikami badania przeprowadzonego tydzień wcześniej, 19-20 października, a więc jeszcze przed ogłoszeniem pytań referendum.

Deklarowane przez badanych zamiary uczestnictwa w referendum przedstawiały się następująco:

Czy zamierza Pan/i/ wziąć udział w referendum?	dane w %	
	19-20 października	26-27 października
- raczej tak	37	43
- raczej nie	17	24
- jeszcze nie wiem	46	33

W ciągu tygodnia między jednym a drugim sondażem nastąpił znaczny spadek odsetka osób niezdecydowanych a jednocześnie wzrósł o 7% odsetek osób nie zamierzających uczestniczyć w referendum i o 6% odsetek osób zamierzających uczestniczyć.

Precyzowanie się społecznych postaw wobec referendum niewątpliwie związane było z ogłoszeniem treści pytań referendum. Można przypuszczać, że w najbliższych tygodniach następować będzie dalsze zmniejszanie się odsetka osób niezdecydowanych. Jednak dla pewnej części badanych odpowiedź niezdecydowana - "jeszcze nie wiem" - jest zastępczą formą odpowiedzi negatywnej - "nie zamierzam brać udziału". Wykazały to badania przeprowadzone przed ostatnimi wyborami do Rad Narodowych i Sejmu.

Respondentów pytano także czy słuszne jest przeprowadzenie referendum:

	dane w %	
Czy uważa Pan/i/ za słuszne przeprowadzenie referendum?	19-20 października	26-27 października
- jest to słuszne	21	48
- jest to niesłuszne	4	19
- trudno to ocenić w sytuacji gdy nie znane były jeszcze pytania referendum	55	-
- brak opinii	20	33

Przed ogłoszeniem treści pytań opinie społeczne o słuszności przeprowadzania referendum były zupełnie niesprecyzowane. Po ogłoszeniu treści pytań opinie te uległy sprecyzowaniu, choć w dalszym ciągu jedna trzecia badanych nie miała wyrobionego zdania o słuszności przeprowadzania referendum. Tym niemniej, grupą dominującą wśród badanych, były osoby przekonane o słuszności przeprowadzania referendum.

Badanie z 26-27 października wykazało, że w trzy dni po uchwaleniu przez Sejm pytań referendum, nie były one jeszcze powszechnie znane.

Znajomość pytań referendum zadeklarowało tylko 47% respondentów. Nieznajomość treści pytań przez 53% badanych niewątpliwie wpłynęła na uzyskane wyniki dotyczące zamiaru uczestnictwa w referendum i oceny jego słuszności.

Respondentów, którzy deklarowali znajomość pytań referendum proszono o wypowiedzenie opinii, czy pytania te są dla nich zrozumiałe oraz czy dotyczące one spraw obecnie najważniejszych dla naszego kraju.

Dla 28% badanych obydwa pytania referendum były zrozumiałe, dla 19% jedno lub dwa pytania nie były w pełni zrozumiałe /53% nie znało jeszcze treści pytań/.

Natomiast społeczne oceny trafności pytań referendum przedstawiały się następująco:

Czy Pana/i/ zdaniem pytania te dotyczą spraw najważniejszych, właśnie tych, o których powinno się wypowiedzieć społeczeństwo w referendum?

- tak, dotyczą one spraw obecnie najważniejszych	24%
- są inne ważniejsze sprawy, o których powinno decydować obecne referendum	11%
- nie ma w tej sprawie wyrobionego zdania	12%
- nie zna treści pytań	53%

Tak więc, badanie wykazało dużą nieznaną treść pytań referendum, natomiast wśród osób znających te pytania występuje sporo zastrzeżeń co do zrozumiałości i trafności pytań.